

MRF 2022.321

Planklagenævnets delafgørelse af 6. december 2022, j.nr. 22/11256 og 22/11987

Opsættende virkning af De Samvirkende Købmænds klage over kommuneplantillæg og lokalplan for nyt bydelscenter i Hjørring, da det sandsynligvis ville dele opland med et eksisterende bydelscenter i strid med planlovens § 5 m, og da det kunne være vanskeligt at gennemføre fysisk lovliggørelse, hvis klager fik medhold.

Hjørring Kommune vedtog den 31. august 2022 et kommuneplantillæg og en lokalplan, der gav mulighed for etablering af et nyt bydelscenter i den sydlige del af Hjørring by med en ny dagligvarebutik (Bilka) på 3.300 m². Det planlagte bydelscenter skulle omfatte dagligvarebutikken og en eksisterende udvalgsvarebutik på 8.582 m² og ville komme til at ligge ca. 430 m i fugleflugtslinje og 1 km ad vejene fra et eksisterende bydelscenter. Af kommuneplantillæggets redegørelse fremgik, at de to bydelscentre ville opdele deres opland i en nordlig og en sydlig del. Kommuneplantillægget og lokalplanen blev påklaget af brancheforeningen De Samvirkende Købmænd (DSK), der anmodede om, at klagen blev tillagt opsættende virkning. Til støtte for klagen anførte DSK bl.a., at det planlagte bydelscenter ville betjene samme opland som andre bydelscentre og derfor var i strid med planlovens § 5 m. Planklagenævnet (formanden) udtalte, at en klage kun tillægges opsættende virkning, hvor særlige grunde taler derfor, jf. lov om Planklagenævnet § 7, stk.

3. Efter planlovens § 5 m, stk. 1, kan der i byer med 20.000 indbyggere og derover udlægges arealer til butiksformål i den centrale del af en bydel (bydelscenter). Nævnet bemærkede, at det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, at kravet om en central placering i bydelen bevirker, at der ikke kan placeres to bydelscentre umiddelbart op ad hinanden, da de så i givet fald hver især vil betjene det samme opland. Henset til placeringen af det planlagte bydelscenter ca. 430 m i fugleflugtslinje og 1 km ad vejene fra et eksisterende bydelscenter fandt nævnet ud fra en foreløbig vurdering, at der kunne være en vis sandsynlighed for, at planlovens § 5 m ikke var overholdt i den konkrete sag. Hertil kom, at det kunne være vanskeligt at gennemføre en fysisk lovliggørelse, såfremt klageren senere måtte få medhold. På denne baggrund besluttede nævnet at tillægge klagen opsættende virkning, således at kommuneplantillægget og lokalplanen ikke måtte udnyttes, mens klagesagen verserede.

Kommentar: Planklagenævnet har den 22. marts 2023 truffet endelig afgørelse i klagesagen, hvorved nævnet enstemmigt ophævede kommuneplantillægget og lokalplanen for det nye bydelscenter med henvisning til planlovens § 5 m. Denne afgørelse bringes på MRF på et senere tidspunkt. Det er i både delafgørelsen om opsættende virkning og i den endelige afgørelse lagt til grund, at De Samvirkende Købmænd har klageret over lokalplanen for det nye bydelscenter, uden at der ses en nærmere begrundelse herfor. Dette kan sammenholdes med, at Højesteret i U 2010.2142 H afviste, at ønsket om at undgå konkurrence er et lovligt hensyn efter planloven. I MAD 2018.136 Pkn udtalte Planklagenævnet dog, at konkurrencemæssige hensyn konkret kunne være lovlige, men afviste i sagen klageadgang for ejeren af en butik, hvilket foreløbigt er tiltrådt af landsretten i U 2020.3087 V, men med Procesbevillingsnævnets tilladelse er indbragt for Højesteret. På hvilket grundlag De Samvirkende Købmænd ansås for klageberettiget i ovenstående sag kunne derfor fortjene en begrundelse fra Planklagenævnet, da foreningen ikke i planloven ses tillagt en almindelig adgang til at påtale kommuners overholdelse af planlovens regler om butikcentre.

6. december 2022
Sagsnr.: 22/11256 og 22/11987
Klagenr.: 1039767 og 1041075
MHR

**MEDDELELSE AF OPSÆTTENDE VIRKNING
i klagesag om Hjørring Kommunes endelige vedtagelse af kommune-
plantillæg nr. 8 og lokalplan nr. 110-L09**

Hjørring Kommune vedtog den 31. august 2022 endeligt kommuneplantillæg nr. 8 til Hjørring Kommuneplan 2021 og lokalplan nr. 110-L09, Bydelscenter ved Ringvejen og A F Heidemanns Vej, Hjørring.

En brancheorganisation har klaget over afgørelserne.

Planklagenævnet har modtaget en anmodning om at tillægge klagen opsættende virkning.

Planklagenævnet tillægger klagen opsættende virkning. Planklagenævnet vil senere tage stilling til de spørgsmål, der er rejst i klagen.

Planklagenævnet

Toldboden 2
8800 Viborg

Tlf. 72 40 56 00

CVR-nr. 37 79 55 26

www.naevneshus.dk

1. Klagen og anmodningen om opsættende virkning

Det er i klagesagen bl.a. anført, at:

- Bydelscentret vil betjene samme opland som andre bydelscentre og bymidten, jf. planlovens § 5 m, stk. 1.
- Bydelscentret er ikke centralt placeret i forhold til det definerede opland, jf. planlovens § 5 m, stk. 1, 2. pkt.
- Afgrænsningen af bydelscentret tager ikke udgangspunkt i tilstedeværelsen og koncentrationen af bymidtefunktioner, jf. § 5 m, stk. 2.
- Den påtænkte dagligvarebutik vil i sammenhæng med den eksisterende udvalgsvarebutik udgøre en hypermarkedslignende konstruktion i strid med planlovens detailhandelsregler.
- Kommuneplantillægget opfylder ikke redegørelseskravene i planlovens § 11 e, stk. 6.

Klageren har den 28. september 2022 anmodet om, at klagen tillægges opsættende virkning. Klageren har i den forbindelse bl.a. anført, at klageren har godtgjort, at det er overvejende sandsynligt, at der foreligger en væsentlig overtrædelse af planlovens detailhandelsregler, og at der i den konkrete sag er særlig grund til at sikre, at der bevares en reel retlig og faktisk mulighed for at ophæve virkningerne af planerne. Klageren har i den forbindelse bl.a. anført, at praksis indikerer, at selve opførelsen af større varehuse/dagligvarebutikker i særlig grad risikerer at afskære fysisk lovliggørelse, selvom det oprindelige tilladelses-/dispensationsgrundlag senere måtte blive underkendt som ugyldigt.

2. Sagens oplysninger

Hjørring Kommune vedtog den 31. august 2022 endeligt kommuneplantillæg nr. 8 til Hjørring Kommuneplan 2021 og lokalplan nr. 110-L09, Bydelscenter ved Ringvejen og A F Heidemanns Vej, Hjørring.

Planerne giver mulighed for etablering af et nyt bydelscenter i den sydlige del af Hjørring by med en ny dagligvarebutik på 3.300 m². Bydelscentret skal omfatte den planlagte dagligvarebutik og en eksisterende udvalgsvarebutik på 8.582 m².

Det fremgår af sagens oplysninger, at der ligger et eksisterende bydelscenter ca. 430 m i fugleflugtslinje og 1 km ad vejene fra det planlagte bydelscenter.

Det fremgår af kommuneplantillæggets redegørelse, s. 12, at afgrænsningen af oplandet til det nye bydelscenter betyder, at de to bydelscentre i den sydlige del af byen opdeler oplandet i en nordlig og en sydlig del.

3. Planklagenævnets bemærkninger og afgørelse

En klage efter planlovens § 58, stk. 1, nr. 3, har ikke opsættende virkning,

jf. lov om Planklagenævnet¹ § 7, stk. 1. Planklagenævnet kan imidlertid bestemme, at en klage skal tillægges opsættende virkning, hvor særlige grunde taler derfor, jf. lov om Planklagenævnet § 7, stk. 3. Nævnet kan også påbyde et bygge- eller anlægsarbejde standset, indtil nævnet har truffet sin afgørelse, jf. § 6 i planklagebekendtgørelsen.²

Planklagenævnet lægger ved vurderingen vægt på, om det er overvejende sandsynligt, at der i forbindelse med sagens behandling eller afgørelse er sket en væsentlig overtrædelse af den lovgivning, som Planklagenævnet påser. Herudover indgår det i nævnets vurdering, om der er en stor risiko for, at en udnyttelse af kommuneplantillægget og lokalplanen vil vanskeliggøre et muligt krav om fysisk lovliggørelse, hvis nævnet efterfølgende giver klageren medhold. Også tidspunktet for aktivitetens påbegyndelse kan indgå i vurderingen.

Det bemærkes i øvrigt, at en afgørelse om opsættende virkning på grund af afgørelsens midlertidige karakter og af hensyn til behovet for en hurtig stillingtagen træffes på et foreløbigt grundlag. En nøjere vurdering af sagen, herunder stillingtagen til, om der skal indhentes yderligere oplysninger, sker først i forbindelse med den senere realitetsbehandling.

Planklagenævnet finder, at der i den aktuelle sag er forhold, der kan begrunde, at nævnet fraviger hovedreglen om, at en klage ikke har opsættende virkning.

Planklagenævnet lægger til grund, at det nye bydelscenter vil komme til at ligge ca. 430 m i fugleflugtslinje og 1 km ad vejene fra et eksisterende bydelscenter.

Det følger af planlovens § 5 m, stk. 1, at der i byer med 20.000 indbyggere og derover kan udlægges arealer til butiksmål i den centrale del af en bydel (bydelscenter).

Det følger af forarbejderne³ til planlovens § 5 m, at kravet om en central placering i bydelen bevirker, at der ikke kan placeres to bydelscentre umiddelbart op ad hinanden, da de så i givet fald hver især vil betjene det samme opland.

Ud fra en foreløbig vurdering på det foreliggende grundlag, kan der efter nævnets opfattelse være en vis sandsynlighed for, at planlovens § 5 m ikke

¹ Lov nr. 1658 af 20. december 2016 om Planklagenævnet.

² Bekendtgørelse nr. 130 af 28. januar 2017 om udnyttelse af tilladelser, frist for indgivelse af klage, indsendelse af klage til Planklagenævnet og opsættende virkning af klage for visse afgørelser truffet efter lov om planlægning og visse andre love.

³ Lovforslag nr. 148 af 6. februar 2007, Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser, Til § 1, nr. 2.

er overholdt i den konkrete sag. Hertil kommer, at det efter nævnets opfattelse kan være vanskeligt at gennemføre en fysisk lovliggørelse, såfremt klageren senere måtte få medhold.

Planklagenævnet har derfor besluttet at tillægge klagen opsættende virkning.

Afgørelsen betyder, at kommuneplantillægget og lokalplanen ikke må udnyttes, mens klagesagen verserer.

Planklagenævnet vil senere tage stilling til de spørgsmål, der er rejst i klagen. Nævnet har således ikke med denne afgørelse givet en forhåndstilkendegivelse i forhold til nævnets endelige afgørelse i sagen.

Afgørelsen er truffet efter lov om Planklagenævnet, § 7, stk. 3.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 4, stk. 1, i lov om Planklagenævnet.

Planklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 3, stk. 3, i lov om Planklagenævnet. Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. § 3, stk. 4, i lov om Planklagenævnet.

4. Meddelelse af afgørelsen

Denne afgørelse gøres tilgængelig for Hjørring Kommune, Team Plan (sagsnr. 01.02.05-K03-5-22), samt for klageren og dennes eventuelle repræsentant (sagsnr. 1061580 KT/KT) via klageportalen. Afgørelsen sendes desuden til eventuelle andre parter i klagesagen som Digital Post.

Helle Tegner Anker
Formand